

YUCOM

Komitet pravnik
za ljudska prava

VODIČ

ZA OSTVARIVANJE PRAVA
NA SUDSKOG TUMAČA
– PREVODIOCA

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Izdavač

Komitet pravnika za ljudska prava – YUCOM
Kneza Miloša 4, 11103 Beograd
www.yucom.org.rs

Za izdavača

Milan Antonijević

Priredila

Ana Janković Jovanović

Dizajn, prelom i štampa

Dosije studio, Beograd

Tiraž

200

ISBN 978-86-83209-76-7

Kingdom of the Netherlands

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

WORLD BANK GROUP

„Vodič za ostvarivanje prava na sudskog tumača – prevodioca“ pripremio je Komitet pravnika za ljudska prava – YUCOM, uz smernice dobijene od g-đe Džordže Harli (stručnjakinje za reformu pravosuđa), g-dina Srđana Svirčeva (stručnjak za javni sektor) i g-đe Marine Matić Bošković (savetnice za reformu pravosuđa).

VODIČ

ZA OSTVARIVANJE PRAVA
NA SUDSKOG TUMAČA – PREVODIOCA

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

347.973(497.11)(035)

VODIČ za ostvarivanje prava na sudskog tumača –
prevodioca / [priredila Ana Janković Jovanović]. – Beograd :
Komitet pravnika za ljudska prava – YUCOM, 2018 (Beograd :
Dosije studio). – 19 str. ; 20 cm

Tiraž 200.

ISBN 978-86-83209-76-7

1. Јанковић Јовановић, Ана [приређивач, сакупљач]

а) Право на судског тумача – Парнични поступак – Србија –
Приручници

COBISS.SR-ID 264149516

SADRŽAJ

1. UVOD	7
2. JEZIK U SUDSKOM POSTUPKU	9
3. SUDSKI TUMAČ	11
4. PRAVO NA SUDSKOG TUMAČA.....	13
4.1. Ostvarivanje prava na sudskog tumača u parničnom postupku.....	13
4.1.1. Primer zahteva za obezbeđenje sudskog tumača	16
4.1.2. Primer zahteva za obezbeđenje sudskog tumača za lice oštećenog sluha	17
4.2. Troškovi ostvarivanja prava na sudskog tumača.....	18

1. UVOD

Vodič za ostvarivanje prava na sudskog tumača – prevodioca namenjen je strankama (tužiocu i tuženom) i drugim učesnicima u parničnom postupku kako bi svima bilo omogućeno ravnopravno i aktivno učešće u sudskom postupku.

Multidonatorski poverenički fond za podršku sektoru pravosuđa u Srbiji, prilikom izrade Funkcionalne analize pravosuđa u Srbiji iz 2014. godine, kao uočene nedostatke beleži između ostalog i neadekvatan pristup informacijama o pružaocima usluga prevoda, odnosno sudskim tumačima, kao i potrebu da cena ove usluge bude razumna za delotvoran pristup pravdi, odnosno sudstvu.

Vodič za ostvarivanje prava na sudskog tumača – prevodioca treba da posluži podizanju svesti o ulozi i pravu na sudskog tumača, tako što na jednostavan način prikazuje osnovne informacije o sudskim tumačima, načinu njihovog angažovanja, kao i troškovima koje stranka odnosno drugi učesnik ima ukoliko se koristi ovim pravom. Na taj način, stranka i drugi učesnici u parničnom postupku mogu da se upute u način korišćenja ovog prava.

Osnovni cilj Vodiča jeste da omogući pristup pravdi i onim licima koja se ne koriste srpskim jezikom, odnosno jezikom nacionalne manjine u sudovima gde je taj jezik u zvaničnoj upotrebi, kao i gluvim, nemim i slepim licima, time što se daju uputstva kako da koriste pravo na sudskog tumača u parničnom postupku.

Vodič za ostvarivanje prava na sudskog tumača – prevodioca pripremio je Komitet pravnika za ljudska prava – YUCOM, uz smernice dobijene od g-đe Džordže Harli (stručnjakinje za reformu pravosuđa), g-dina Srđana Svirčeva (stručnjak za javni sektor) i g-đe Marine Matić Bošković (savetnice za reformu pravosuđa).

JEZIK

2. JEZIK U SUDSKOM POSTUPKU

„Svi se u nekom trenutku našeg života možemo susresti sa sudskim sistemom, hteli mi to ili ne. U tim situacijama, važno je znati koja prava i obaveze imamo kako bismo mogli na najbolji mogući način da osiguramo pravičan tok postupka te i odgovor države u zaštiti naših prava.“

*Vodič za samozastupanje građana,
Komitet pravnika za ljudska prava, 2017*

U sudovima u Republici Srbiji je u zvaničnoj upotrebi **srpski jezik i ćiriličko pismo**, dok je u mestima u kojima žive pripadnici nacionalnih manjina u službenoj upotrebi i **jezik nacionalnih manjina**.

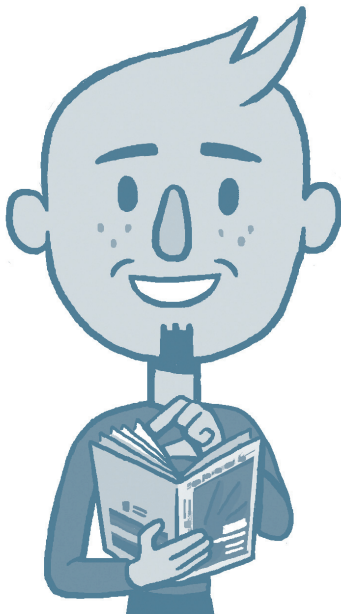

Važno je znati da svako ima pravo da se koristi jezikom koji razume, odnosno stranka i drugi učesnik u sudskom postupku ima pravo na sudskog tumača.

Ipak, **sva pisana komunikacija sa sudom odvija se na srpskom jeziku i ćiriličkom pismu** (odnosno na jeziku nacionalne manjine koji je u službenoj upotrebi), ali stranka ili učesnik u postupku može koristiti usluge sudskog tumača radi prevoda dokumenata, drugih pismena, kao i radi usmenog prevođenja na ročištima.

TUMAČ – PREVODILAC

3. SUDSKI TUMAČ

Sudski tumač je lice koje poseduje visoko znanje određenog stranog jezika, odnosno znakova slepih, gluvih ili nemih lica, te koje se kao takvo poziva da prevodi stranci odnosno drugom učesniku u sudskom postupku koji ne poznaje srpski jezik ili jezik nacionalne manjine koji je u službenoj upotrebi, odnosno gluvim, nemim i slepim licima.

Lice koje ispunjava uslove za sudskog tumača, podnosi zahtev Ministarstvu pravde radi upisa u registar stalnih sudskih tumača.

Spisak stalnih sudskih tumača dostupan je na internet adresi Ministarstva pravde sa njihovim kontakt podacima.

Razlikuju se:

- ▶ **stalni sudski tumači za određene strane jezike**
- ▶ **stalni sudski tumači znakova slepih, gluvih ili nemih lica.**

KAKO DO PREVODIOCA?

4. PRAVO NA SUDSKOG TUMAČA

Pravo na sudskog tumača ima stranka ili drugi učesnik u postupku koji ne govori srpski jezik, odnosno jezik nacionalne manjine koji je u službenoj upotrebi u tom sudu, kao i gluvo, nemo i slepo lice.

Ovo pravo je prepoznato kao pravo svakog lica na pristup pravdi, a koje se ostvaruje između ostalog i tako što se svakome omogućuje da se u sudskom postupku koristi jezikom koji razume.

4.1. Ostvarivanje prava na sudskog tumača u parničnom postupku

Da bi sud obezbedio sudskog tumača stranci ili drugom učesniku u parničnom postupku, neophodno je da se sudiji podnese **ZAHTEV**. Ovo znači da je neophodno voditi računa o tome, odnosno sud neće obezbeđivati prevod po službenoj dužnosti.

Napomena: Stranka ili drugi učesnik u parničnom postupku koji traži od suda angažovanje sudskog tumača biće obavezan da snosi troškove sudskog tumača, kao i da plati nagradu sudskom tumaču za svoj rad.

Slepa, gluva i nema lica imaju pravo na besplatnog tumača u postupku pred sudom.

Zahtev za obezbeđenje sudskog tumača se podnosi sudu **pisanim putem ili usmeno** na ročištu.

Nakon podnetog zahteva, sud će naložiti stranci odnosno drugom učesniku u postupku uplatu iznosa radi namirenja troškova prevođenja na račun suda, osim ukoliko se traži tumač za gluva, nema i slepa lica koji imaju pravo na besplatnog tumača.

PRIMERI ZAHTEVA ZA OBEZBEĐENJE SUDSKOG TUMAČA

4.1.1. Primer zahteva za obezbeđenje sudskog tumača

ZAHTEV STRANKE DA JOJ SE U POSTUPKU PRED SUDOM

OBEZBEDI TUMAČ ZA RUSKI JEZIK

OSNOVNOM SUDU U NOVOM SADU

TUŽILAC: Petar Petrović, iz Novog Sada, ul. Cara Dušana 35, koga zastupa advokat Ester Domonji, iz Novog Sada, ul. Sutjeska 7

TUŽENI: Olga Šipulina, iz Sremskih Karlovaca, ul. Maksima Gorkog 2, koju zastupa advokat Miloš Milošević iz Novog Sada, ulica Laze Telečkog 5

Radi: utvrđenja

Vrednost spora: 130.000,00 dinara

ZAHTEV TUŽENE DA JOJ SUD OBEZBEDI BESPLATNOG TUMAČA

U postupku P 348/2017

Pred Osnovnim sudom u Novom Sadu, u toku je postupak koji tužilac vodi protiv tužene radi utvrđenja.

Punomoćnik tužene ističe da je tužena državljanka Rusije, ne govori srpski jezik, te postavlja zahtev sudu, shodno članu 95. Zakona o parničnom postupku, da joj sud obezbedi adekvatnog sudskog tumača za ruski jezik i to tokom trajanja parničnog postupka, a kako bi mogla da učestvuje ravnopravno i aktivno u sudskom postupku.

Dokaz: uverenje o državljanstvu

U Novom Sadu, dana 24.02.2018. godine

Punomoćnik tužene

4.1.2. Primer zahteva za obezbeđenje sudskog tumača za lice oštećenog sluha

ZAHTEV STRANKE DA JOJ SE U POSTUPKU PRED SUDOM OBEZBEDI BESPLATAN TUMAČ

OSNOVNOM SUDU U KIKINDI

TUŽILAC: Marko Marković, iz Kikinde, ul. Nikole Tesle 3

TUŽENI: Slavica Slavković, iz Nove Crnje, ul. Petefi Šandora 11

Radi: neosnovnanog obogaćenja

Vrednost spora: 100.000,00 dinara

ZAHTEV TUŽIOCA DA MU SUD OBEZBEDI BESPLATNOG TUMAČA U postupku P 233/2017

Pred Osnovnim sudom u Kikindi, u toku je postupak koji tužilac vodi protiv tuženog radi neosnovnanog obogaćenja.

Tužilac je osoba sa oštećenim sluhom u procentu od 100%, te shodno Zakonu o parničnom postupku i to član 95. stav 4. tužilac zahteva da mu sud, obezbedi adekvatnog sudskog tumača tokom trajanja parničnog postupka, kako bi mogao da ravnopravno i aktivno učestvuje u postupku.

Dokaz: Nalaz lekara specijaliste i druga potrebna dokumentacija

U Kikindi, dana 10.10.2017. godine

TUŽILAC

4.2. Troškovi ostvarivanja prava na sudskog tumača

Sudski tumač ima pravo na naknadu troškova koje je imao u vezi sa tumačenjem, kao i pravo na nagradu za svoj rad.

Stranke i drugi učesnici u postupku koji su slepi, gluvi ili nemi imaju pravo na besplatnog tumača u postupku pred sudom.

Troškovi sudskog tumača određuju se u visini stvarnih izdataka koje je lice imalo, a može uključivati putne troškove, troškove za ishranu, prenoćište, kao i izgublenu zaradu lica.

Primer: Stranka koja je tražila angažovanje tumača u sudskom postupku radi prevoda na samom ročištu koje je trajalo 3 sata i 25 minuta, biće obavezna da plati redovne troškove koje je sudski tumač imao (cenu autobuske karte ukoliko tumač traži i prikaže kartu koju je koristio) kao i nagradu tumaču u iznosu od 4.800,00 din.

Sud će stranci odnosno drugom učesniku u parničnom postupku naložiti uplatu pretpostavljenih troškova tumačenja unapred na račun suda, dok će se ukupan iznos na ime troškova i nagrade za sudskog tumača konačno utvrditi na kraju postupka.

Po pravilu, sve troškove koji nastanu u postupku snosiće na kraju ona strana koja je izgubila spor.

Radi procene visine troškova i nagrade sudskog tumača, stranka odnosno drugi učesnik u postupku može unapred kontaktirati nekog od tumača sa spiska stalnih sudskih tumača kod Ministarstva pravde.

„Lice koje izgubi u sporu će biti obavezano da plati troškove postupka koje je suprotna strana koja je uspela u sporu već platila – pod određenim uslovima.“

*Vodič za oslobođenje od sudskih troškova,
Komitet pravnik za ljudska prava, 2018*

YUCOM

Komitet pravnika
za ljudska prava

Kingdom of the Netherlands

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

WORLD BANK GROUP